

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Missionsförbundet.

Svenska Missionsförbundets Tidning.

Den 15 Februari 1890.

Åttonde årgången.

Innehåll:	Sid.
I Jesu namn skola vi segra	37.
Från vårt eget missionsfält:	
Bref från Skarp	38.
" " Luff	40.
Från andra missionsfält	41.
En kristlig bddsfest i Kina	42.
Söndagskolan:	
Om andens närvaro söndagskolan (fortf. o. slut) . . .	44.
Textutredningar: a) Jesus i Nasarets synagoga	45.
b) Den store läkaren	47.
Från arbetsfältet	48.
Redovisning af gäfvomedel och tillfännagifvande (se omslaget).	

Stockholm,
Gemlandsvännens tryckeri,
1890.

Redowisning

af till Svenska Missionsförbundet inslutna gåswomedel under dec. månad 1889.

Till fonden för älderbtigna predikanter.

Om A. Nilsson af missionswänner i Finnåter 11 kr. Om A. Westerberg koll. fr. Gamla Uppsala miss.-fören. 5: 02. Om A. E. Hedström, Birskbo, Nordansö, koll. 6: 14. Om Israel Persson fr. Fernboås kristl. församl. 5: 25. Om P. Mander koll. fr. Ekilstuna miss.-fören. 12 kr. Om P. Karlsson koll. fr. Tegelsmora friförsaml. 6: 20. Om J. W. Skönqwist, insaml. i Bergshamra juldagen, 7: 40. Om Josua Elias Wester, koll. fr. Kockhammars kristna friförs. 5 kr. Om J. Andersson fr. Olafwa miss.-fören. 4: 05. Om J. P. Eriksson koll. i Sätuna, Syninge, 5: 50. Om E. W. Jansson koll. fr. Dregrund, 4 kr. Om E. Ericsson fr. Tierps norra församl. 7: 50. Om Fr. Pettersson koll. fr. Sundswalls brödrafören. 20: 43. Fortf.

För missionen i Kina.

Af P. och B. ett löfte Herren 20 kr. Om C. Westling, Norrtelge, af A. Carlsson, Umunge, 22 kr. Om Fr. Sätterholm, Göteborg, fr. Wallén 5 kr. Af D. Nilsson, Gulastorp, Hestholm, 25 kr. Af J. F. Wallin, Nådmanö, ett löfte Herren 10 kr. Om Sw. Johansson, Jönköping, insaml. på ett bröllop i Knipan, 5: 30. Om E. A. Nilsson, Örebro, 1: 50. Om E. F. Nyström af K. J., Löv, Tärna, 5 kr. Om Aug. Andersson fr. Södra Verbäcks miss.-fören. 24: 66. Om W. Andersson af sönd.-skolb. i Julita missionshus 6: 16. Om N. A. Swensson spar.- och kollektnedel fr. Jönköpings stads miss.-fören. 12 kr. Sparb.=

medel af Joh. Björn, Stöpafors, 5 kr. Om J. S. Jansson fr. Zinkgrufwe jungfrufören. 18 kr.

För missionen i Lappland.

Om Fr. Sätterholm, Göteborg, koll. 5 kr. Af B. Larsson, Markim, 10 kr. Af Betty Pettersson 4: 50.

För inre missionen.

Om B. J. Nywall fr. Wernl. Ansgariifören. till distriktsföreståndarens aflöning 226: 01. Af J. W. Håkansson öfwerst. å resp. 10: 50. Om A. Andersson fr. Åsby miss.-fören. 25 kr.

För missionen bland bastirerna.

Af Knut Berg, Tranås, 30 kr. Sparb.= medel af Joh. Björn, Stöpafors, 5 kr.

In natura.

Om J. W. Håkansson fr. Hjören. Senapskorntet i Norrköping 1 1/2 dusin fjortor. Om Anna Eriksson, Sund, Nyfund 1 klädning, 1 par byxor, om Louis Karlstedt d:o d:o 1 klädning, 1 par byxor, om Hilma Larsson, Åtorp, d:o, 1 par byxor, om Augusta Johansson, Korthagen, d:o 1 par byxor, om A. L. Johansson, Torp, Rudsloga, 1 klädning, af onämnd 1 fjortor.

In natura.

1 urkedja och 2 örhängen af guld, 1 wixtadt täde, spetsjar till linne, 1 medaljong och 2 bronringar af guld.

Gåswomedel inslutna under januari månad.

Utän uppgifwet ändamål.

Om E. J. Nilsson, sparb.-medel fr. Norrbäckes kristna missionsfören. 271: 15. Om C. Näslund sparb.-medel fr. Örnstedsmitts brödras församl. 100 kr. Om P. B. Nilsson sparb.-medel fr. Zimmeln 28 kr. Om J. Lindgren sparb.-medel m. m. fr. Anderswitt 25 kr. Om P. Jonsson, Djwanåker, sparb.- och koll.-medel 63: 29, under offerw. insaml. i Koteberg 37: 25, d:o d:o i Allungö församl. 8 kr.; ja 108: 54. Om E. A. Österman fr. Blidsö friförs. 190 kr. Om J. Kättström, Fläckebo, sparb.-medel 86: 69, koll. 11: 85, om en taffelst 13: 60; ja 112: 14. Om J. Swärd sparb.-medel

fr. Åsa 13 kr. Om J. Larsson sparb.-medel fr. Segerstads kristna församl. 75 kr. Om J. Nilsson sparb.-medel fr. Mjölby friförs. 20 kr., af insänd. 4: 25; ja 24: 25. Om K. J. Emanuelsson sparb.-medel fr. Gryterns miss.-fören. 20 kr. Om K. J. Petersson sparb.-medel fr. Lönneberga hyffnfören. 52 kr. Om J. E. Mattsson sparb.-medel fr. Länna, insaml. wid Fiskarudden 94: 01. Om D. Andersson sparb.-medel fr. Östra Holmedals miss.-fören. 13: 11, öfriga bidrag 10 kr.; ja 23: 11. Om And. Hedlund sparb.-medel fr. Ahls miss.-fören. 85: 45. Om L. W. Nordqwist, sparb.-medel fr. Walsö 156: 55, Verkinde 44: 55, Håkando 10: 55; ja 211: 65. Om H. Hansson sparb.-medel

I Jesu namn skola wi segra.

Kasta wi en blick ut öfwer tillståndet i werlden, så skola wi finna, att profetens ord sannas: mörker betäder jorden och mörkhet folken. Man har beräknat, att jordens befolkning uppgår till öfwer 1,400 millioner menniskor. Af dessa bära 400 millioner det kristna namnet. Huru många af dessa senare äro verkliga kristna, det känner allenast Herren. Men det säger oss erfarenheten, att största delen af dem, som höra till de kristna folken, äro främmande för det lif, som är af Gud. Af de öfrige äro 800 millioner hedningar, 200 millioner muhammedaner och 7 millioner judar. Af Asiens 800 millioner inbyggare äro endast 20 millioner kristnade, och af Afrikas 200 millioner hafwa endast 10 millioner bekänt sig till kristendomen. De öfrige ligga nere i den gräsligaste wantro och det svartaste andliga mörker.

Men under detta århundrade har hemmissionen gått framåt såsom aldrig någonsin förut. Vid början af detta

århundrade funnos endast omkring 200 missionsärer. Men för närvarande uppgår deras antal till omkring 4,000 utom de många gista och ogista qwinliga arbetarne. I början af vårt århundrade funnos endast 7 större missionsfällskap. Nu finnas mellan 100 och 200 sådana. Missionsbidragen, som wid vårt århundrades början knappast stego till 1 million kronor, stiga nu till mellan 40 och 50 millioner kronor. Och bibeln är antingen i sin helhet eller delwis öfversatt på 345 af jordens 1,000 olika språk och dialekter.

Hvem ser icke, att Herren vinner seger öfwer mörkrets wäldigheter! Hvem vill vara med i den kämpande och segrande skaran, som en gång skall bära sina kårer med glädje? Vill du, som detta läser, vara med? Gå då i dag och arbetar i Herrens wingård efter den nåd, som Gud gifwer! Kom ihåg: det är saligare att gifwa än att taga.

Från vårt eget missionsfält.

Vi wilja här nedan meddela ett bref från broder Sharp i Diadia, hwari han omtalar de trångmål, i hwilka han och stationens öfriga befolkning varit till följd deraf, att fetisjmännen inbillat höfdingar och folk, att de hwite männen woro orsaken till, att smittkopporna hade

utbrutit der. Herren har dock på ett så härligt sätt hjälpt dem igenom, att wi af hjertat må tacka och lofwa honom. I sanning wi hafwa en lefwande Gud midt ibland oss!

Brefwet har följande lydelse:

Diadia den 26 nov. 1889.

Dyre pastor Eiman!

Nåd och frid af Gud!

Vi hafwa en Gud, en Gud,
som hjälper, och Herren, Herren,
som frälslar ifrån döden Ps. 68:21.

Tröstserift och saligt är det att under alla förhållanden, men allra mest i tider af nöd och trångmål, hafwa samme Gud till sin Gud, som komung David hade på sin tid, ty denna Gud är en Gud, som hjälper och frälslar ifrån döden. Det har äfwen behagat honom att under sista tiden låta oss här wid Diadia få erfara sanningen och verkligheten deraf. Men innan jag går att berättat, hvad wi under sista tiden upplefwat, will jag bedja pastorn mottaga ett hjertligt tack för pastorns kära, kära bref af den 23 augusti.

Under augusti och september såg arbetet här rätt lofwande ut; skolgossarnes antal förökades och rätt många, särskildt ynglingar och gossar, insunno sig på våra sammankomster om söndagarne, och i byn lyfnade både män, qvinnor och barn med nöje till det ljustiga och goda budskapet. Ingen undrar på, att wi under sådana omständigheter gladdes och arbetade med fröjd, men wi fröjdades dock med bäsowan, emedan wi wäl wiste, att om mittfopporna, hvilka länge grasserat i grannbyarne, komme till Diadia, skulle war weberfatare, djesiwulen, icke församma att uppväcka en storm af raseri emot oss och sålunda söka göra Guds påbegynnade werk om intet.

Den 17 oktober war det slut med den ljustiga frids- och arbetstiden. Wi hade wäl förut hört, att fopporna utbrutit i byn; men på aftonen fingo wi derpå en jäker bekräftelse, ty en af höfdingarne kom hit upp och wäsnades. Som wi båda — br. Andersson war då här i stället för br. Rangström, hvilken war ned till Tundua — lågo i feber, kunde wi icke göra något deråt, utan han fick fortsätta, tills han tröttnade. Detta stormande och hotande upprepades sedan flere gånger. Den 19 på morgonen tyktes det dock få en allwarligare karakter. Den oswan nämde höfdingen hade då fått en annan höfding samt några andra lifafinnade med sig. De tänkte nog, att de skulle få oss att taga till benen, ty de hade fört med sig en afgud, hvilken i storlek och fulhet öfvertäffade alla wi jett i Kongo. Denna stälde de emellan skolhuset och gossarnes bostad. Derpå gjorde de ett hål i marken och hällde något af sin trollmedicin deri, hwarefter de sköto, skreko och hotade. Jag war ännu i jängen, men jag bad bröderna — br. N. war då hemkommen — försöka att få dem in, att wi måtte få tala till dem. Detta lyckades, sedan de stormat sig trötta. Då de kommit in, bådo wi dem lugna sig, hwilket de delwis gjorde. Men de beksyllde dock mig för en massa trollkonster, ibland annat,

att jag gifwit en bok till en höfding, hwilken dog i fopporna för ett halst år sedan, och derigenom sått dem alla till honom och med det samma till en oundwilling dödd. Jag sökte öfvertyga dem, att allt detta war idel dårskap, och att wi icke wille göra dem ondt, utan i stället hjälpa dem med hwad wi kunde, och om wi icke kunde mera, så wille wi dock bedja Gud för dem. De begärde derefter medicin åt sina sjuke, hwilket de äfwen fingo. Derpå sade wi dem: Endast Gud kan hjälpa eder. Derefter aflägsnade de sig, dock icke utan brummande om Gud, hans ord och trollkarlar.

Så länge allt är ljust och gladt och allt går wäl i händer, får Herren, hans ord och witten wara temligen oantastade. Men komma sjukdom, nöd och swårigheter, genast är Gud och hans ord dertill skulden. De här i frågawarande höfdingarne hade äfwen de flere gånger stilla lyfnat till det glada budskapet. Men nu hade Guds ord för dem blifwit ett gift, och de, som framburit det, ansågos afsthywårde trollkarlar. Dock hafwa desse alltid warit de mest poekande.

De höllo sig derefter lugna till den 23, då stormen blef sjuwaldt wärre. På morgonen kommo de oswan nämde höfdingarne och hemtade de gossar, som de hade här, samt skämde bort de infödingar, som arbetade här. Men icke nog dermed, utan då de återkommit till byn, wille de nöddga de andre höfdingarne, hvilka hade gossar här, att skundsam hämta dem samt hjälpa sig att fördrifwa oss. Detta behagade dock icke dem, utan de kommo i stället upp hit och berättade de andres hotelser och tillade, att de icke wille ware sig taga gossarne här ifrån eller hjälpa dem att fullfölja hotelserna emot oss. Wi gladdes oss åt, att det icke war mera än två höfdingar, som intagits af en så räjande fiendskap emot oss, då det icke är mindre än 6 i hela byn. Innan desja våra wänner aflägsnat sig, bådo wi dem helsa de fiendtlige, att om de gjorde försök att drifwa oss bort eller bränna stationen, skulle de få med statens tjenstemän att göra, och detta komme för dem att blifwa en ledsam affär. Wid middagstiden samma dag sågo wi dem, som woro wänligt stämde, börja flytta bort sin egendom på sidan om stationen, och deraf förstodo wi, att något särskildt war å färde. Jde dertför, att det är så owanligt, att infödingarne flytta sina byar, ty detta sker rätt ofta, i all hynnerhet då epidemiska sjukdomar härja eller krigsroligheter äro å färde. Men att de nu med en sådan brådsta grepo sig an med flytningen, dertill måste wara af något särskildt tvingande skäl. Wi behöfde icke heller längre swärma i omijshet om hwad som war å färde; ty fram på eftermiddagen kom en man af våra wänner hit springande för att hämta alla gossarne, som woro qwar. Han hade derwid få brådtom, som om elden warit lös, och i första iijwer berättade han, att de fiendtlige höfdingarne hade annodat fettsjdmän-

nen i andra byar att samla krigsfolk och att de woro nu i antågande för att döda de hwhite och bränna stationerna. Derefter bar det i wäg i sprängmärsk med både honom och gosfar. Swad war nu att företaga? Alltid hafwa wi mycket ogerna welat anlita statens män att utreda våra affärer med infödingarne. Men som Kongostaten will rädda en skyddande och hjälpare hand till de hotade och betrydtes hjälp, ware sig de äro hwhite eller swarta, fände wi, dock efter mycken tvekan, två män till Sibunzi med begäran, att bröderna der måtte underätta statens män wid Lufunga om söchållandet.

Detta bidrog att lugna våra arbetare, hvilka alla hade gripits af en sådan förstädelse, att de Hals öfwer hufwud wille fly, och wi kunde endast med mycken möda hålla dem qwar. Sedan de något lugnat sig, posterades de här och der i husen, och äfwen wi sjelfwe bestämde våra egna platser för att om möjligt förhindra wäldswerkne att antända stationen. Men innan wi lemnade hwarandra för att intaga våra platser för natten, föllo wi på knä och öfwerlemnade öf och dem, som woro omkring öf, samt missionens sak i vår allsmäktige konungs händer, hwarester wi stildes åt med mera mod och lugn. Det dröjde sedan icke länge, förr än skynningen bredde sin slöja öfwer nejden, och snart war aftonen solmörk. Men den mörka rymden upplystes emellanåt af skarpa blixtar, och åftans dofwä knallar låto höra sig på afstånd. Ett åftwäder war i anmalkande och war wäntan på detta bles icke lång, ty endast en kort stund förgick och hela rymden liknade ett eldhas. Hela kulen darrade af de skarpa knallarne, under det att regnet i strömmar störtdade ned. Herren hade räddat öf, ty om våra fiender, såsom det bestämdt sådes, woro i antågande för att öfwerfalla öf, så bleswo de af Herrens hand fullkomligt slagne, och wi fingo ostörda tillbringa äfwen den natten. Herren gör hedningarnes rådslag om intet. Han är fräljaren och nödhjelparen. Äfwen under påföljande nätter och dagar bleswo wi icke störda annat än genom det hiskliga öljud, som fördes i byn medels trummande, tjutande och skrikande, som dygnet igenom låt höra sig. Folket sade, att de förfärdigade krigsgudar. Möjligen hade de kommit i twifwel om de gamle setischernas förmåga att hjälpa. Ware huru som helst med detta, ty härskarornas Gud är **wår strids Gud**.

Som bud afgått till statens män, war en för våra fiender swår palawer att emotse. Det dröjde icke heller många dagar, förr än en belgiff underofficer med 24 soldater war här. Denne hade order att fångsla de upprorske höfdingarne och ställa dem inför Kongostatens domstol. Lyckades icke detta, skulle han taga deras egodelar som böter och till straff bränna deras by. Detta är äfwen den lag, hwarester statens tjenstemän alltid handla, då någon höfding förbrutit sig. Nu bleswo upprorsma-

karne warsskotte och flydde med allt sitt folk, lemnande större delen af egodelarne samt byn i sticket. De förlorade sålunda större delen af sina bössor, frukt och öfriga egodelar. Detta smärtade öf ganfka mycket. Men wi ega ingen rättighet att opponera öf emot öfwerhetens tillwägagående i dylika fall, ty hon bär icke swärdet förgäfwes, utan är en Guds tjenare, en hämnare, till straff för den som gör det onda. Rom. 13: 4.

På eftermiddagen samma dag, som statens officer med soldaterna lemnade öf — han war här endast öfwer natten — kom en man hit upp till stationen alldeles naken och öfwerhöls öf af blod, hwilket flöt ur öfwer ett 20-tal större och mindre sår öfwer hela kroppen. Han berättade, att en man af de mot öf fiendtlige, hwilken är känd för att wara en wild fälle, öfwerfallit honom, under det han war sjusjessatt att taga palmwin samt med en stor knif tillfogat honom alla de sår han bar. Ett under, att han med lifwet kom ur boswens händer, och ett lika stort under, att han icke dukade under af blodförlust. Wi fingo ett långwarigt arbete att twätta blod och förbinda denna myckenhet af sår. Mannen är ännu här och betydligt på bättringswägen, och under det han nu sår taga emot läkemedel för sina sår, blir han äfwen huden på sållens belande balsam. Mätte Herren så frälja honom!

Som våra fiender fortforo att raja icke allena emot öf, utan äfwen mot dem, som woro våra wänner, ansågo wi det wara wår pligt att genast underätta statens män, hvilka icke hunnit längre än till Sibunzi, om hwad som tilldragit sig, och wi fände derför ett bud dit.

Då underrättelse om hwad som tilldragit sig nått den sårade mannens wänner, kom bland andra en gammal höfding hit, och då han fick se, huru illa mannen war tilltygad, sade han till mig: Will du blifwa wår ansöcare, så stola wi alla gå och friga mot samt bestraffa brottslingarne? Jag svarade honom, att wi icke kommit för att friga, utan för att sista frid, men tillade, att wi fändt bud till statens tjenare, om hwad som hänt.

Följande dag kommo 10 man och en korporal med order att försöka fångsla alla brottslingarne. Då underrättelsen om soldaternas återkomst kom ut i trakten, kommo två höfdingar af de wänligt stämde och bådo om nåd för en af de brottslige höfdingarne. Wi svarade, att wi kunde icke benåda någon, ty det egde allenast staten rättighet till. Men om han komme hit och stannade här, till des hans wänner wisat soldaterna wägen till den by, der de andre brottslingarne uppehöll sig, så skulle han få gå här ifrån i frid, och wi lofwade derjämte att bedja för honom, om han widare komme att efterlösas af statens tjenare. Följande morgon kom han i sällskap med dem, som bebit om nåd för honom. Wi bleswo sålunda i tillfälle att påminna honom om hwad de nu fingo

lida derför, att de låtit wreden råda. Utt så honom att stanna här war dock ingen lätt sak, ty han wägade icke tro våra försäk- ringar om frihet. Dock gaf han snart efter. På aftonen begåfwo sig soldaterna i wäg med icke mindre än 7 man af infödingarne såsom wäg- wifare. Under natten bådo wi med iswer, att Herren måtte leda saken så, att det snart måtte blifwa frid och lugn. Följande dags förmiddag kommo soldater och wägwisfare åter, medförande en qwinna med ett litet barn som fånge. Der- till war en af soldaterna swårt särad på flere ställen. De omtalade, att då de kommit in i byn för att söka efter de brottslige, började infödingarne skjuta på dem in ifrån husen. De började då förswara sig, men lemnade der- efter byn med oförträttadt ärende. Den stadars qwinnan war hyst till den ofwan omnämde höfdingen, hwilken wi behållit här. Tånt så beşnnerligt, att broder och hyst träffades under sådana omständigheter. De fingo dock snart skiljas; ty enligt wårt löfte fick höfdingen gå här ifrån i frid, fast än soldaterna betrak- tade honom med rättiga slagtareblidar. Men innan han gief, bådo wi honom, att såsom fridsteden jända sina goşfar i skolan, hwilket han efter återkomsten till den by, der han förut uppehållit sig, genast gjorde. Qwinnan war soldaternas fånge, och de wille icke lemna henne. Men som wi fruktade, att de skulle behandla henne illa, nödgade wi dem att släppa henne och sände endast ett bref till beşälhafwaren med förfrågan om lösen för henne. Hon fick sedan i all frid bo tillfammen med goşarne, tills in- derrättelse kom, att staten icke fordrade någon lösen för henne, då åşwen hon fick sin frihet.

Sedan den 9 dennes har allt warit tyst och stilla, men en panisş förskräckelse har warit råbande i byarne. Ty jafnän alla förhållit sig stilla och neutrala, hafwa de ändod warit för- skräkte. Dock har förhållandet nu ändrat sig mycket, så att många både män, qwinnor och barn komma dagligen hit. Några af skol- goşarne hafwa kommit åter och åşwen andra för att hjälpa of med arbetet. Ibland desse är en jetisichman, som arbetat här under flere månader och åşwen under tiden lyşnat till ewangelii budskap. Han har åşwen nu lemnat en liten gosje i skolan. Men ännu äro våra största och förhoppningsfullaste goşfar borta. Gud gişwe, att wi finge dem åter! Herren hade uti deras unga hjertan begynt ett stönt nådeswerk! Wätte detta icke blifwa om intet. Wi hafwa under ett par föregående wector haft glädjen hafwa br. Sjöholm här. Han är frist och stark samt deltagar med lif och lust uti de arbeten, som äro för händer. Wå Gud wäl- signa sitt arbete och göra of alla, som äro här ute, till en wälsignelse för Kongos olyck- liga hedningar.

Tag godhetsfullt emot en hjertlig helsing från of båda. Wi önska så innerligt att fort-

farande få wara inneflutna så wäl i pastorns som öfriga wänners warma förböner.

Herren är konung!

Med all högaktning och tillgişwenhet
Henning Starp.

Från broder Duff i Nordafrika hafwa wi mottagit nedan stående bref, hwari han något litet skildrar sin werksamhet. Det lyder sålunda:

Alger den 27 jan. 1890.

Åstfede pastor E. J. Ekman!

Frid i Jesus!

Jag will nu passa på tillfället och skrifwa några rader till pastorn. Herren har fortfa- rande uppehållit mina krafter, så att jag kun- nat fortjätta arbetet med franska och arabiska språken. Åşwen har han beredt mig tillfälle många gånger att utgå ordets ädla såd bland mina bröder efter köttet. Jag beşöler fortfa- rande mina bröder af Zsrael på gator och i hus, i synagogor och på hospital. Af många bemötes jag wänligt, emedan de äro fattiga och sjuka, som behöşwa litet hjälp och tröst till lindring i sin nöd. Af andra åter blir jag som wanligt hånad och bannad. Men loşwad ware Herren, att jag får stå under hans måti- giga baner och kan med psalmisten säga: Her- ren är med mig, jag skall icke råbas; hwad kunna menniskor göra mig?

Bland de sjula, som jag beşöker, har jag en jude, hwilken, då jag beşötte honom första gån- gen och försökte tala med honom om Gud och religion, hånade allt hwad som är heligt och gjorde gäd af alla religioner. Men sedan jag beşökt honom några gånger och wisat ho- nom kärlek, hwilket jag såit lära i Kristi skola, bad jag honom mottaga några traktater på franska språket att läsa. Sedan fick han åşwen ett nytt testamente, hwilket han oel läste. Och hwad hände då? Jo, intet hånande ord mer om Gud och hwad heligt är, intet gåderi med religionen widare. Några gånger har han oel med wördnad nämt Guds namn med önskan om hans hjälp. En gång, då jag beşötte ho- nom som wanligt, berättade han för mig, huru en sjuk katolik, hans granne på hospitalet, hade skymfat och bannat honom, men han hade icke swarat ett enda ord, hwarwid han tillade: hade jag ej läst nya testamentet, skulle jag säkerligen slagit honom. Wid desja ord rod- nade han sjelf. Ja, Herrens ord är mättigt att jönderlå den hårdaste klippa. O, måtte Herren allt mera öppna mannens hjerta för janningens ord, så att han måtte lära känna

Gud genom vår Herre och frälsare Jesus Kristus.

Broder doktor Nyström och hans fru äro, Gud ware lof, friska. Hon war en tid litet Aen, men nu är hon åter rätt fr.

Mätte Herren wälsigna eder alla der hemma i Swerge och öf här i det mörka Afrika.

Högakningsfullt
Sohannes Tuff.

Från andra missionsfält.

Engelska kyrkans missionsfällskap har helt nyligen utskändt 16 missionärer, 12 män och 4 qvinnor, till Afrika. De skola verka dels wid Nigerfloden i westra Afrika, dels i östra Central-Afrika.

Wid ett afftedsmöte för dem i Exeter Hall i London talade äfwen den wördnadswärde swarte missionsbiskopen Dr Crowther. Han berättade om de stora framsteg, som missionsverksamheten under de senare åren gjort såväl bland hedningarne som bland den talrika muhamedanska befolkningen. Han sade: hedniska höfdingar kasta bort sina afgudar, och muhamedanerna komma och bedja om underwisning i kristendomens sanningar, hwadan allt ser mycket hopp- giswande ut.

På den amerikanska stationen Muhlberg i Liberia i Westafrika har missionär Day, hwilken arbetat der i 15 år, döpt under tiden från april till juni 1889 tillsammans 51 personer, deribland en höfding Bala Rai och hans familj, tillsammans 13 personer, och en annan höfding Tom Wilson. Bala Rai har i 10 år erhållit underwisning, och missionär Day försäkrar, att man skall få leta efter en fullständigare omstapning och grundligare omwändelse än den som förfiggått med honom. Tom Wilson har infört söndagsfirandet i sin by, och han

wäntar af alla sina undersåtar, att de skola komma och höra Guds ord.

Kina. I Tientsin har för ett år sedan grundats ett engelskt-kinesiskt litterärt fällskap, der kineser och europeer, kristne och hedningar komma tillsammans för att utbyta tankar i dagens brännande frågor, hålla föredrag och diskutera. Omkring 30 personer höra till denna förening.

Flere amerikanske baptistmissionärer i och omkring Schanghai hafwa beslutit att från och med detta års början anlägga kinesiskt klädebrägt och antaga kinesiska lefnadswanor för att komma folket närmare och derigenom kunna blifwa det till ännu mer wälsignelse.

Bland bajakerna på Borneo arbetar Barmensfällskapet. Missionärerna måste öfwa mycket tålmod i arbetet bland detta folk, som synes vara mycket liknöjt. Till och med missionärernas förföl att förbättra deras ställning i timligt hänseende synas vara fruktlösa. De kristne, som wunnits bland detta folk, synas öf sakna innerlighet i sin kristendom.

I nordwestra delen af ön arbetar med större framgång det engelska utbredningsfällskapet. Icke så få hedningar hafwa der genom dopet öfswergått till kristendomen och synas vara verksamma för kristendomens sak.

En kristlig dödsfest i Kina.

Herr Aho i Futschau är en rik köpman, men en troende kristen, sannolikt den mest anseende och inflytelserika protestant i hela Kina. Sedan han blifwit omvänd, har han hvarje söndagseftermiddag och desutom en eller annan dag i veckan i sitt furstliga palats låtit hålla evangelisk gudstjenst för alla sina anhöriga, hvilka samtliga woro hedningar. På detta sätt kom evangelium in i denna stora familj. Aho's gamla moder wille till en början icke weta något derom; och när man låg öfwer henne, att hon åtminstone borde närmare taga reda på kristendomen, så swarade hon alltid, att hon wore för gammal; hon kunde icke mera lära att läsa. Om evangelium wore något aldrig så skönt och godt, så borde man dock icke uppmana henne att sätta sig in i en ny religion. Men sedan några andra familjemedlemmar låtit döpa sig, började den gamla qvinnan att besöka åtminstone någon gudstjenst i hemmet, d. w. s. hon gick än på kristna och än på buddhistiska andaktsstunder. Derigenom sattes hon i tillfälle att jämföra de båda religionerna med hvarandra. En dag då hon bewistat den kristna andaktsstunden, förklarade hon med lugn: "Nu kunnen I taga bort min afgud. Från denna stund skall eder Gud wara min Gud och eder frälsare wara min frälsare." År 1883 erhöll metodistbiskopen Merrill, till hwilkens församling herr Aho och hans familj hade slutit sig, den gamla, begagnade afgudabilden, och

sannolikt har den nu hamnat på något amerikanskt museum.

Aho's moder blef en werksam och trogen kristinna, genom hwilkens exempel och witnessbörd äfwen hennes sons swärmoder blef wunnen för Herren. I september 1888 fick den 86-åriga gumman sluta sina dagar och blef enligt kinesiskt bruk begråten af de fina i 7 veckor. Till begrafningen eller egentligen till likets nedläggande i kistan hade en metodistprest blifwit inbjuden. Han berättar här om följande:

"När jag hade infunnit mig, märkte jag i en slags urhållning i rummet en tom kista. Strax derefter hördes ett högljudt gråtande, och herr Aho, åtföljd af sina två fostersöner och andra manliga anhöriga, trädde genom en särskild dörr in i urhållningen. De buro liket, insvept i dyrbart silke, och lade det i kistan. Det öfriga rummet i kistan blef fylldt med sammanrullade papperrensor och delar af en wiß ört, allt under fortsatt gråtande. Derefter inträdde släkten för att ännu en gång se den dödes ansigtsdrag. Derpå följde gudstjensten, som bestod i bön, sång och utläggning af de orden: Salige äro de döde, som i Herren dö ifrån nu, allt på det kinesiska språket.

Herr Aho satt under hela tiden på en matta wid kistans fötter. Efter wälsignelsen aflägsnade sig gästerna, och den förjande familjen war ensam med den döde. Nu blef kistan lusttätt tillsluten och förseglad. Jordfästningen egde rum

först efter 49 dagar. Hos hedningarne, synnerligen hos de förmögne, är det vanligt att på sjunde dagen efter en släktings dödd förrätta allehanda förtjenstfulla verk och ceremonier till den aflidnes förmån och sedan upprepa detsamma hvar sjunde dag, till dess de 49 sorge dagarne äro förbi. I stället för denna hedniska sed bjöd herr Nhol på hvar och en af dessa sju dagarne ett sällskap kristne till sig för att på kristligt sätt sjunga och bedja med dem wid sin moders kista och sålunda gång efter annan låta de ännu oomvända familjemedlemmarne komma i beröring med ewangelii sanningar.“

En gång blef äfwen den engelsk-kyrkliga missionären Lloyd med sina missions-elever inbjuden kl. 9 på morgonen för att, som det hette i inbjudningen ”trösta herr Nhol medels bön och Guds ords betraktande.“ Han insann sig på bestämd tid, åtföljd af 2 infödde lärare och 25 elever. Två stora hvita lyktor och en hvit slagg gåswo tillkänna sorgehuset. Den hvita färgen antyder i Rina sorg. Till och med tjenaren, som mottog gästerna för att ledsaga dem in i huset, var hvitklädd. Husvärden helsade dem med låg stämna. Allt var i ordning för en sammankomst. Nu sjöng man: ”Det står en hwila tillbaka.“ Derefter bad den ene af de kinesiska lärarne, och den andre talade öfwer slutorden i 1 Tess. 4. Sedermere bads ånyo. Derefter erinrade

den förste af de båda talarne om några drag från den dödas lif och uppmanade de närvarande att efterfölja hennes exempel. Slutligen fick missionären ordet. Han visade, hvarför wi icke såsom hedningarne bedja för de döda. Han uttalade sin glädje öfwer, att äfwen från den hedniska staden Futschau så många troende själar hade ingått i den ewiga hwilan. Han sade, att tanken på den stora skaran af fulländade rättfärdige inför Guds tron wisserligen borde bidra att befästa de troendes enhet, alldeles oberoende af det kyrkliga samsund, som de tillhörde.

Många af husets hedniska medlemmar lyfnade till hwad som sades, wisserligen gömda bakom ett hwitt förhänge. Först sedan missionären slutat, borttog förhänget, och nu knäböjde husfadern och grät bittert, wid sin moders tillslutna likkista. Några af de kristne gästerna blefwo ombedda att träda närmare för att trösta den sörjande sonen. Derefter kringbjöds té med bakverk, och under en mängd höflighetsbetygelses ledsagades gästerna till dörren. Alla rum woro belädda med hwitt papper, och allt rödt var sorgfälligt doldt. Från väggarne nedhängde en mängd pappersrullar, försedda med inskriptioner, i hvilka den dödas dygder beprisades — allt gästwor af deltagande wänner.

Ordafästningen skedde först några veckor senare.

Söndagskolan.

Om andens närvaro i söndagskolan. (Föredrag.)

Forts. och slut.

Sedan nu några af de yttre och inre vilforen för andens närvaro i söndagskolan blifwit påpekade, låtom oss till sist något betrakta, huru anden verkar.

Då Elia hade dolt sig i kulan, sedan han utfört sitt storverk inför Ahab och Israels folk, kom Herrens ängel till honom och bad honom gå ut på berget, så skulle han få se Herren draga fram. Då kom först ett starkt väder, men icke var Herren i vädret. Så kom ett jordstalf, men icke heller deri var Herren. Vidare kom en eld, men icke heller i elden var Herren. Då hördes slutligen ljudet af en sakta jussning, och derur talade Guds röst till profeten (1 Kon. 19: 7—13).

Det stormande och våldsamma hör aldrig till barnundervisningen och allra minst till söndagskolan. Skulle man också genom att kommandera knäfall o. s. w. lyckas framlocka tårar, ja, till och med mer djupgående rörelser, det skall dock snart visa sig, att det är andliga drifhusväxter, hvilka inom kort falnat af. Genom att bullra och bråka mycket kan man nog få det att låta, som om det wore stor andlig väckelse bland barnen. Men att framkalla waraktigt wälsignelse går ej på den vägen. Herren kommer nu lifsom fordom icke i stormen, jordbävningen eller elden utan i den sakta jussningen. Der hwarest man i ödmjukhet och stillhet troget arbetar och väntar på Herrens hjälp, der uppenbarar sig Herren i nåd. Och om der icke warda några särskildt märkvärdiga omvändelser, så kan dock der blomstra ett friskt andligt lif. Barnen äro ju i många fall icke heller i behof af att warda omvände utan af wård och näring för sitt andliga lif.

Det är ett godt vittnesbörd om söndagskolan man understundom får höra från hemmen, då det heter: Sedan barnen började gå hos K., ha de blifwit så

snälla, att det är lust och fröjd deråt. De äro lydiga, slitiga och sannfärdiga o. s. w. Sådana vittnesbörd sätter jag wida mer värde på än talet om s. k. omvändelser. Jag känner en familj med flere barn. Ett af dessa barn särskildt har blifwit omvändt, jag wet ej, huru många gånger, och likwäl torde man knappast kunna träffa på en mer lömsk, oärlig och swärhandterlig gosse.

Vättre då att barnen äro snälla och fromma utan att weta med sig, att de blifwit omvända, än att de skulle fortfara att wara oärliga, lögnaktiga m. m., under det de talade om och berömdo sig af, att de blifwit omvände samt måhända äfwen sökte verka för andras omvändelse.

Härmed har jag ingalunda welat förneka, att omvändelser bland barnen både kunna ega rum och wara af behofwet påfallande, särskildt bland de äldre barnen. Jag will twärtom tacka Gud för dessa omvändelser, der de bestå i annat än tomt tal. Men jag kan icke hålla den s. k. omvändelsen för Guds andes verk, då ett barn derigenom synes blifwa mer trofigt och fullt af sjelfförtroende. Jag will se, om vinden och förmår drifwa stutan framåt, icke blott åstadkomma litet tjut i tacklingen. Först när jag det sett, kallrar jag den för en god wind.

Herrens ande verkar i söndagskolan oberoende af alla yttre former. Stockholms prestfällskap diskuterade nyligen frågan om någon gemensam form för barn gudstjenster. Två olika förslag förelågo. Efter en längre diskussion beslöt fällskapet att icke uttala sig för någotdera utan lemna åt hwar och en, som hölle barn gudstjenst, att wälja den form, som han funne bäst.

Rätt så! Söndagskolan eller missionen bland barnen har hittills gått framåt och haft wälsignelse med sig utan att hafwa någon wijs yttre form, under hwil-

fen den uppträdt. Vi hoppas, att den äfwen hädanester skall blifwa förskonad från alla hämmande band ware sig stats-tyrkliga eller frityrkliga.

Men må frånwaron af en gemensam yttre form warda ersatt genom en rik utgjutelse af Herrens helige ande! Herren fyller våra söndagsföreläsares och lärarinnors själar med mycken andlig wälsignelse, att de må hwar i sin stad wara springfällor med lefwande watten till ewinnerligt lif (Joh. 7: 38, 39)!

Jesus i Nasarets synagoga.

Utkast för söndagsföreläsning 2 mars.

Text: Luf. 4: 16: 30.

Jesus kom icke genast efter frestelsen i öknen på det besök i sin fädernestad, hvilket wi här ha beskrifwet. Emellan dessa båda tilldragelser ligga bland andra de händelser, som beskrifwas i de första kapitlen af Johannis evangelium. Huruvida Jesus efter sitt dop och frestelserna i öknen tillbragte ännu någon tid i enslighet, framgår icke med wißhet af evangelierna. Somliga hafwa dock antagit, att dopet skedde på hösten, att frestelserna följde omedelbart derpå, och att han först följande wår uppträdde offentligt.

Hwad wi genom en sammansättning af evangeliernas berättelser — och särskildt genom att ge allt på Johannis ev., som synes hafwa berättelserna bäst ordnade i tidsföljd — hwad wi deraf kunna finna, det är, att Jesus först wandrade omkring någon tid i Judeen, der han åter sammantrafjade med Johannes döparen wid Jordan (Joh. 1: 29—37); att han derpå begaf sig till Galileen, att han derwid gjorde ett kort afstedsbesök i sin fädernestad, hwarpå han tog sin bostad i Kapernaum (Mat. 4: 13). Så wäl i Kapernaum som på wägen dit lärde han folket och gjorde flere underverk (Joh. 2: 1—12, Luf. 4: 14, Mark. 1: 14).

Från Galileen begaf sig Jesus till Jerusalem för att deltaga i firandet af påskhögtiden (Joh. 2: 13 o. f.). Efter slutet af denna fest begaf han sig åter till Galileen (Joh. 4: 3). Och nu kom han änyo till Nasaret. Somliga antaga, att detta war Jesu enda besök i sin fädernebygd, sedan han uppträdt såsom lärare, men ett sådant antagande synes icke hafwa tillräcklig grund för sig. Somliga antaga och, att det af Lukas här beskrifna besöket är det samma som det af Markus i kap. 6: 1—6 omtalade, men icke heller detta är sannolikt. Man kan wäl wara färdig tyda, att nasareterna woro af det sinnelag, att Jesus icke bort

besöka dem mer än en gång. Men han har icke det sinnet, att han går bort utan att återkomma, om han wid första besöket warder illa bemött. Gjorde han det, då skulle knappast något fött blifwa frälst.

Då Jesus sålunda såsom en berömd profet och lärare återsåg sin hembygd, hade han icke wuxit från de wanor han haft, medan han wistades i fädernehemmet. Han gick på sabbaten "såsom hans sedwänja war" till synagogan, till den plats, der Guds ord förelästes. Lydliga de barn, som satt en sådan wana, och som icke wäro från den med åren. Men må det aldrig blifwa blott en tom form, då wi deltaga i söndagsföreläsning eller predikan. Må dessa tillfällen blifwa dyrbara och ljufliga för våra hjertan, så att wi kunna instämna med David och Junga: En dag i dina gårddar är bättre än eljes tuen (Ps. 84).

Men det besök Jesus nu gjorde i Nasarets synagoga war olikt hans föregående besök derstädes. Nu kom han icke blott för att höra, utan också för att lära. Och då han han wisade sig willig att stå upp för att föreläsa något ur den heliga skrift — antingen han sjelf gaf sig tillkänna eller synagogföreläsaren annodade honom — så kom en synagogtjenare fram till honom med en bokrulle. Böcker bestodo på den tiden af stora pergamentsrullar. Jesus tog rullen, slog upp och läste

1. en märkwärdig text.

Denna text war Ef. 61:a kap. Huruvida detta war den för dagen bestämde texten, eller Jesus sjelf walde den samma, derom wet man intet. Den war emellertid af den beskaffenhet, att Jesus icke behöfde göra någon särdeles widlyftig tillämpning och förklaring för att få fram det som han egentligen wille säga. Det låg i sjelfwa texten. Man kunde eljes wara färdig tyda, att Jesus skulle predika utan text. Men det gjorde han icke, och deraf kunna wi lära, huru wigtigt det är att wörda Guds ord och att kunna använda detta ord icke blott i frestelsens timmar, utan också när wi wilja göra sanningen känd för andra. Ett menniskoord, låt wara aldrig så snillrikt, aldrig så skarpsinnigt eller gwiakt, det är dock ett slött ståt, jemfördt med det gudomliga ordet, hvilket går igenom, till dess det åtsijter själ och ande, leder och märg (Ebr. 4: 12). Derrör säger också den wise Syrak: Wäl är den, som alltid umgås med Guds ord (Syr. 14: 22).

Den text, som här är i fråga, är en öfwermåttan ljuflig text. Den handlar wisserligen i första rummet om judarnes befrielse ur fångenskapen i främmande land, men den har derjemte lyftning på Messias. Och det är såsom warande talade om Messias, Jesus här anför orden. Att dessa ord äro något olifta i gamla och nya testamentet af våra biblar beror derpå, att Lukas anför dem efter en grekisk öfwerfättning ("de 70 uttolkarnes"),

hwilken på den tiden fans tillgänglig för de grekisk-talande judarne, under det att **wi** i Ef. 6: 1, 2 ega en direkt från hebreiskan gjord öfversättning af de ord Jesus läste.

Då Jesus slutat läsa denna märkvärdiga, tröstliga text, satte han sig ned. Det war så brukligt i dessa judarnes bönehus, att man stod upp, då man läste Guds ord, och satte sig ned, då man wille göra någon tillämpning af det lästa. Allas ögon riktades nu på Jesus. Man wäntade sig utan twifwel något märkvärdigt af sin forne landsman, efter hwad man hört om honom från Kapernaum och andra platser; alldeles som det är bland oss än i dag: då texten läses, är det så mången, som icke bryr sig om att höra på, i synnerhet om det är en lång text, men då predikanten tager ögonen från bibeln och börjar tala, då "börjar det", tyder man. Men Jesus will bota nasareerna för slikt förwändhet och därför håller han

2. en mycket kort predikan.

Den lydde, så widt ewangelisten upptecknat den, helt enkelt så: 3 dag är denna skrift fullbordad för (eg. i) edra öron. Tänk, om det kunde komma derhän, att både de läsande och de hörande läte bibelordet mer tala. Som det nu är, kunde mången predikant och söndags-skollärare måhända hafwa skäl att med afseende på sina långa föredrag och lektioner säga såsom Paulus i 1 Kor. 7: 12: "säger jag, icke Herren". Ty det är ofta mycket menniskoord och föga Guds ord.

Då Jesus slutat sin läsning och sitt tal, började folket först förundra sig; derpå började de resonera om predikantens person. Detta war

3. werkan af Jesu uppträdande.

Då Johannes slutat sin starka hotpredikan, som wi läste i en föregående söndags text, då kom folket med den allwarliga frågan: hwad skola wi göra? Men då Jesus slutat sin nådespredikan i Nasaret's synagoga, då hade hans åhörare icke kommit derhän, att de fått något att göra med sig sjelfwa utan endast med predikant och predikanten. Många gånger senare i sitt lif fick Jesus göra liknande erfarenheter, och många gånger fingo apostlarna predika med samma resultat (Luk. 5: 21; 6: 49 m. fl. st.), och ofta ännu går det på samma sätt, så wäl då man håller söndags-skola, som då man predikar för äldre.

I stället för att få fortsätta ett eftermöte med att trösta och hugswala, hwilket enligt den nyh lästa texten war Messias embete, måste Jesus börja

4. en disputation

med nasareerna rörande sin person och sin gudomliga sändning. Det war wisserligen nådesfullt hwad han läst och talat. Han hade wis-

serligen föregåtts af många rykten om sin undergörande kraft. Det war sant. Men han war ju dock timmermannen Josefs son, hvars barn-dom och ungdom de så wäl kände till. Och wille han nu göra anspråk på att af sina landsmän warda ansedd såsom en profet, så wore det wäl på sin plats, att han icke blott hölle en sådan der nådespredikan — något som kanske många i synagoga, då de wäl lösgjort sig från det första öfwerwäldigande intrycket, trodde sig kunna göra lika bra — han måste od med tecken och under wisa, att han egde de gåfwor, hwarom ryktet talat. Och dessa tecken kunde de såsom hans landsmän ha särflida anspråk på att få se. Det war således icke här fråga om, att Jesus skulle wisa sin gudomliga kraft till menniskors hjälp utan till sin egen upphöjelse och till stillande af wisja personers nyfikenhet. De wille ha honom till taffelare, såsom en gång Herod's samt wid flere tillfällen fariseerna och skrifflärarne wille (Mat. 12: 38—40; 16: 1, Luk. 11: 17). Men Jesus afwijar alltid bestämt sådana anspråk. Här kunde Jesus icke göra några tecken för folkets otroskull (Mat. 13: 58). Och det wisade sig wid andra tillfällen, att det för dessa teckenlystna ingenting half med tecken och under (Joh. 12: 37). Då de sett dessa under, woro de lika otrogna som förut.

Och huru tron war wilfor för hans utförande af sådana under, som han gjort på andra håll (Luk. 5: 20), och huru de icke fastän hans landsmän hade företräde för andra, det insläpper han genom anförande af två kända händelser under profeterna Elias och Elisä's tid. Se om dessa händelser 1 Kon. 17 samt 2 Kon. 5 kap. Det wore för öfrigt en känd sak, att ingen profet blifwit wäl upptagen i sitt fädernesland. Och det wore således alldeles icke på sin plats, att de nu — såsom utan twifwel tänkte göra — anförde det kända ordspråket: Läkare, lärl dig sjelf! Genom att tillmötesgå deras önsningar i nu berörda fall, skulle aldrig Jesus kunnat winna erkännande, ej heller nasareerna kunnat blifwa på honom troende. Så slutar disputationen.

Men dermed hade Jesus fullkomligt stött sig med det folk, som nyh förundrade sig öfwer hans tal. De upphysades nu med wrede, och

5. slutet på besöket

blef, att de stodo upp och dreswo Jesus ut ur synagoga och ut på det 50 fot höga, lodrätt stupande berget, hwarpå deras lilla stad war bygd, för att i sin wrede der störta ned honom. Men hans tid war än icke kommen. Han gick midt igenom hopen sin wäg. Nasareerna hade i allmänhet icke något godt rykte om sig (Joh. 1: 46), och wid detta tillfälle wisade de, att de motswarade sitt rykte. Men äfwen andra än nasareerna pågäbe genom dyllta kraftprof göra slut på en dispyt, hwari de dragit kortaste sträket (Se t. ex. Joh. 9: 34). Det torde icke

Heller i våra dagar vara sällsynt, att t. ex. gossar söka "öfverbewisa" sina kamrater och hufven genom handgrepligheter. Ett dåligt sätt.

Minnespråk Joh. 1: 11.

Den store läkaren.

Uttaft för söndagskolan den 9 mars.

Text: Luf. 4: 31—44.

Då Jesus på det sätt, som vi sågo i föregående söndags text, blifwit börwisad från sin fädernestad, hvilken icke hade utrymme för wälsignelsen af Jesu närvaro, återwände han till Kapernaum. Der förstod folket då uppfatta wärdet af hans frälsharegningar, och nåden flödade i rika strömmar ned till dem, så att staden på den tiden werkligen war, hwad namnet betyder: en tröstens och wedergwidelsens by.

Men hwar fins wäl nu det för så hlyliga Kapernaum? Det är icke mer till. Endast några ruiner utwisa, hwar det stått. Den stad, som på Jesu tid war "upphöjd till himlen", är nu "nedförd till dödsriket". Kapernaum lika litet som Nasaret förstod att i längden taga wara på besökstiden.

Må wi akta på den tiden,
då du söler oss, o Gud!

Huven i Kapernaum uppträdde Jesus

1. i synagogan.

Synagogor funnos i hwarje judiskt samhälle. Dessa hus woro alltid belägna å den högsta och bästa platsen i staden eller byn. De användes icke blott som gudstjenstlokaler utan of för att deri afhanda andra allmänna angelägenheter. Kapernaums synagoga som war större och mer ståtlig än de flesta andra, hade blifwit uppbyggd af en romersk höfwidisman, som ehuru hedning, förstod att wärdera det judiska folket och dess gudstjenst (Luf. 7: 5). Att Jesus här uppträdde såsom lärare anjågs alls icke ståtande, ty det war wanligt, att än den ene än den andre föreläste och utlade skrifter i judarnes synagogor såwäl wid sabbatsgudstjensterna som på hwardagarne. Men hans predikan wäckte dock mycken uppmärksamhet, ty hon war icke af det wanliga slaget. Den sedwantiga predikan bestod af några mer eller mindre spetsfundiga utläggningar af swärförstådda ställen i skrifter, hwilka framfades i en konstlad ton. Den som icke heller från den talandes hjerta utan war egentligen ett ordslöde. Och folket förstod oita söga af dessa teologiska föreläsningar, och än mindre rördes deras hjertan deraf. Nu som Jesus och talade med makt, så att menniskorna häpnade öfwer hans lära. Hans ord utflödade från ett af kärlet öfverfullt hjerta och trängde till de hörandes hjertan. Så långt war emellertid allt som sig borde öfwen från strängt judiskt ståndpunkt bedömdt.

Men något annorlunda war det, då Jesus begynte hela de sjufe. Detta wäckte naturligtwis anstöt, ty det war på en sabbatsdag, såsom evang. anmärker. Och det stred mot de många stadgarne rörande sabbatens helgande att på den dagen företaga dylikt. Men Jesus wisar i hela sitt uppträdande så wäl här som annorstädes, att han war herre öfwen öfwer sabbaten, och att sabbaten war till för menniskans och icke menniskan för sabbatens skull (Marf. 2: 27). Och de, som nu togo anstöt deraf, höllo tills widare inne med sitt misnöje, men de hade saken i friskt minne en annan gång.

Den sjufe, om hwilken här talas, och som Jesus hotade i synagogan, synes icke hafwa lidit af någon wanlig letamlig sjutdom utan hafwa varit sjuk till sinnet. Denna sinnessjutdom kunde han nu, när han hörde Jesus tala, icke längre beherska, utan det bröt löst. Det war en ond andes ande hos mannen — måhända ett ondt samwete, minnet af begångna brott eller dylikt — och denne onde ande lunde icke lida att komma nära den gode ande, som talade ur Jesu mun. Det blef en urladdning såsom då två moln fyllda med electricitet drabba tillhman. Och så nära war denne man sammanwäxt med den onde anden, och så ostilfjattig hade han blifwit från honom, att man icke kunde skilja åt den onde andens tal och mennisks tal. Det heter, att "anden ropade" etc., men detta stedde utan twiswel med mennisks talorgan. (Hvem är det wäl, som begagnar sig af gossars talorgan, då de swärja t. ex. eller af flickors, då de narras och förtala?)

Men den onde anden beherskade icke blott mennisks talorgan utan hela kroppen. Han kastade den arme midt in bland folket i synagogan. Det uppstod en wåldsam strid mellan det goda och det onda, men det goda segrade. Jesus befalde den onde anden att tuga. Han kan gifwa ro åt sönderlittna själar (Mat. 11: 28).

Allt det i evangelierna på så många ställen talas om menniskor, som på detta sätt woro besatta, kan bero dels af den öfwan påpekade sammandrabbningen mellan mörkret och ljuset, men måhända of deraf att folket på den tiden i allmänhet stod i en listigare korrespondens med andewerlden, än hwad menniskorna nu göra. Den på senare åren så i bruk komma hypnotismen jämte annat wisar emellertid, att det öfwen i våra dagar fins sjutdomsandar, som kunna udrifwas af andra andar. Allt deraf draga den slutsatzen, att alla sjukdomar bero på närvaron af en ond ande eller på en menniskas otro eller på någon särskildt synd, wore tydligen förkastadt (Joh. 9: 3).

Genom detta sitt uppträdande hade Jesus i folkets ögon blifwit en märkwärdig man, hwars rykte lopp wida omkring. Han hade icke gjort något särskildt för att nå denna ryktbarhet utan blott, när tillfället fordrade det, begagnat den i honom inneboende andekraften, som hos honom utweklats, och hwarmed han blifwit begåfwed

(Luk. 2: 52; 3: 22). Det fanns nog många på Jesu tid, som ville bliwa ryktbara och aldrig bleswo det. Men Jesus, som icke sökte efter något stort rykte, wann det ändock.

2. I Petri familj.

Af vv. 38 och 39 se wi, att Petrus hade familj och war bosatt i Kapernaum. Från synagogan begaf sig Jesus till Petri hus. Han wiste utan twifwel, att der herskade sjufdom och nöd, men detta afhöll honom dock ej från att besöka detta hus. Han skydde aldrig att träda in i nödens boningar. Evangelisterna berätta endast om ett bröllop, på hwilket Jesus war med, men de berätta om många sjuka och döende, som han besökte. Han gif hellre i sorgehus än i gästgärdshus, han war hellre med om allwar än löje (Pred. 7: 3, 4). Hur göra wi i dessa stunden? Kanste wi helst wilja wara med endast der, hwarest det är "roligt". Staldens ord:

"Hwad wiste jag om andras nöd,
blott sjelf jag glädje kände?"

passa kanste i vår mun.

Men Jesus icke blott kom för att göra sig underrättad om, hur det stod till eller så reda på några familjehemligheter, hwilka han sedan under djupt beklagande af den stadens familjen kunde berykta ut bland Simons bekanta, utan han trädde med under bördan. Och den feber, som rådde på mormor i Petri hus, då familjen war ensam, och som icke genom deras egen bön kunde öfverwinnas, öfverwans då denne wän hjälpande inträdde. Huru många är det wäl, som på detta sätt wilja träda hjälpande in i nödens boningar? (Gal. 6: 2). De som genom nyfittet utforskande och ett owisligt beklagande af nöden lägga sten på bördan, de äro många.

Då Jesus genom sin gudomliga kraft aflägsnat febern från den sjuka, stod denna upp och tjenade dem. Dermed wijas dels, att hon blef werkligt frisk, dels hwilket tacksamt sinne hon hade. Hon war icke lit de nio spetälste, hwilka bleswo botade af Herren men aldrig kommo igen att tacka honom (Luk. 17: 17, 18).

3. Allmän mottagning.

Det war en märkwardig dag denna. Aldrig hade Kapernaums inbyggare sett eller hört dy-ligt. Först en wäldig predikan i synagogan; så en besatt man besriad från sin orene ande; så Petri swärmor botad från sin feber. Nu kunde det wäl warit tid för Jesus att hwila efter dessa ansträngningar, hwilka icke woro små, emedan andarne gjorde honom wäldigt motstånd. Men han hade ingen tid att tänka på sig sjelf, då han kunde så hjelpa andra (Joh. 4: 31, 32). Här hade han nu sumit mottagliga hjertan, och då war ingen tid att förlora, och ingen möda borde då sparas. Det dugde icke att wänta till nästa dag; då skulle kanste otron åter fått makt med människorna och bunn-dit Jesu helbregdagörande kraft. Således:

fastän det war sent, fastän solen hade gått ned, lade Jesus händerna på hwar och en af de många, som fördes fram till honom. Detta att han lägger händerna på hwar och en, gifwer öf en stön inblick i hans helbregdagörande werf. Det war intet slumpwerk. Han måste med sin kraft öfwerwinna det onda hos hwar och en särskildt. Äfwen nu foro onda andar ut af många, som dermed woro befatta. Och liksom nyh i synagogan, så wittnade de äfwen nu om Jesus, hwem han war. Jesus hade en ande, som de aldrig känt maken till förr. De kände honom och — bafwade (Jaf. 2: 19).

När Jesus sålunda hjälpte menniskor ur le-kamlig och andlig nöd, då uppsyldes profetian i Ef. 5: 4, säger ewang. Matteus (kap. 8: 16, 17).

5. Nytt werksamhetsfält.

Nedan följande morgon, så snart det blef dager, lemnade Jesus Kapernaum och begaf sig till en öbemark. Utan twifwel hade han, hwilken war en menniska såsom wi, behof af att i stilla umgänge med sin himmelske fader hemta ny kraft för nya strider. Men folket kom efter och wille ha honom tillbaka till Kapernaum. Jesus följde dock icke med dem, ty han måste predika äfwen på andra ställen. Och så begaf han sig ut i Galileen och predikade i synagogorna. Såligen tid, då Jesus drager fram på en tratt!

Minnespått: Mat. 8: 17.

Från arbetsfältet.

Intersta Misionsföreningen i Stockholm har 7 söndagskolor, hwaraf en i Zinmanuelskyrkan med 500 à 600 och en i Södra Misionshuset med 700 à 800 barn. Läraryn och lärarin-nornas antal uppgår till inemot 200. I spet-ten för werksamheten står ett af lärarepersonalen och styrelsen waldt söndagskolutskott. I söndags afton hölls årsmöte, hwarwid wal af ut-stottsledamöter egde rum. Deputom hölls ett samtal öfwer Matt. 18: 5, 6.

År 1875 funnos i församlingens söndags-kolor 200 à 300 barn.

Från Fellingebro skrifwes och uttryckes den glädje barnen erfarit deraf, att deras förslag i fråga om insamling för underhåll af en missions-när i Kongo blifwit så wäl upptaget, och önska de, att Herren och må utse den, som will wara barnens jändebud i det aflägsna hednalandet.

Från Joh. Sköld, wår till Kina snart ut-gående missionsnär, hafwa wi haft glädjen mot-taga ett upprop till de jweniska söndagskolor-barnen att werka äfwen för missionen bland de kinesiska barnen. Wi skola i nästa nr med-bela det samma.

fr. Arbed fria förf. 365: 62, d:o fr. Kyrkbyns
 hufvuden. 10: 53; f:a 376: 15. Om J. Brodin
 sparb.-medel fr. Elstarels friförf. 86 fr. Om
 A. Söderman sparb.-medel fr. Marma 60 fr.
 Om C. G. Högland sparb.-medel fr. Karmans-
 bo och Bernshammar 20 fr. Om Gust. Löf-
 berg sparb.-medel fr. Pålshoda förfamf. 27: 85;
 mor L—s sommarstätt 4 fr., hylln. 3: 15; f:a
 35 fr. Af A. J. Andersson, Riksmo, sparb.-
 medel 12 fr. Om J. Jansson sparb.-medel
 m. m. fr. Nora kristl. misf.-förfamf. 345 fr.,
 hylln. 29 öre; f:a 345: 29. Om Er. Eriksson
 sparb.- och koll.-medel fr. Steberga 65 fr.,
 Skoby 47: 24, Spångby 42: 66; f:a 154: 90.
 Om P. Melin sparb.-medel fr. Wittinge misf.-
 förfamf. 85: 42. Om A. Berg fr. missions-
 festen i Wendel 170 fr. Om C. D. Dubois
 fr. Österby bruks misf.-fören. 135 fr. Om D.
 Olsson sparb.-medel fr. Långfjön, Born, 30 fr.
 Om J. Jönsson af Odalbo friförf. 382: 88.
 Om Aug. Dittman sparb.-medel fr. Falu misf.-
 fören. 421: 97. Om C. Jansson, Österåker,
 räntemedel 30 fr., insaml. under offerw. 13: 80;
 f:a 43: 80. Om S. G. Johansson, Gallagård,
 fr. Kördebesten i Tännö 105 fr. Om C. E.
 Frylman sparb.-medel fr. Amnehärads misf.-
 fören. 57: 59. Om J. Östlund sparb.-medel
 fr. Gunneby 29, 50, Transtrand 35: 31, Ugge-
 näs 22: 32, Branäs 9: 98, Månäs 21: 14,
 Stället 99 fr.; f:a 217: 25. Om C. R. Dahl-
 gren koll. fr. Öderups och Westerstads fören.
 d. 21 juli 29: 94, d:o d. 13 okt. 8: 53, d. 15
 dec. 10: 01, Måns Persson, Kurholm, 10 fr.,
 sparb.-medel 29: 02; f:a 87: 50. Af A. Hans-
 son, Westernäs, Häfverö, 37: 50. Om D. J.
 Sundberg sparb.-medel fr. förfamf. i Kärfsta—
 Fröfunda 40: 75. Om J. E. Westerbom sparb.-
 medel fr. Öster Leuffsta friförf. 139 fr. Om A.
 P. Stenbom sparb.-medel m. m. af Ragnarby
 krets i Dannemora kristna förf. 34: 70. Om
 D. Jfatsjon, Voghölm, sparb.-medel fr. D.
 Andersson, Käby, 22: 66. Om C. G. Gustafs-
 son, Westerbö, sparb.-medel fr. Söverbärtes
 misf.-fören. 81: 91. Om L. G. Borg koll. och
 sparb.-medel fr. Wapelnäs 48: 15. Om G.
 J. Nordqvist sparb.-medel fr. Norunga brödra-
 förfamf. 77: 24, insaml. i Näfverhufvet wid en
 begrafsning 4: 60; f:a 81: 84. Om Emil Jo-
 hansson sparb.-medel fr. Kristna Arb.-fören. i
 Stockholm 67: 28. Om S. M. Ymbholm sparb.-
 medel fr. Östersunds brödrasfören. 71: 95. Om
 M. Norin sparb.-medel fr. Norrbö friförfamf.
 35 fr. Om M. Nyberg sparb.-medel fr. Mon
 81 fr., d:o fr. Alind 64: 71; f:a 145: 71. Om
 J. Riff, Sundswall, fr. Norrviks brödrasfören.
 50 fr. Om J. E. Zäderblom koll.r fr. Fors-
 tuna misf.-fören. 51: 71, sparb.-medel fr. d:o
 68: 73; f:a 120: 44. Om Sam. Johansson
 tillförf fr. offerw. i Göteborg 11: 10. Om
 Sw. Johansson sparb.-medel fr. Jönköping 5:
 25; Joh. Gabrielson, Väda Dahl 2 fr.; f:a
 7: 25. Om P. Lindström sparb.-medel fr. Jär-
 bo misf.-fören. 43: 50.

För yttre missionen.

Om J. Johansson, Dvill, sparb.-medel fr.
 Harghults misf.-fören. 14 fr. Om P. Jönsson,
 Öfwanåker, af M. Wärtenson i Fullsborn 5
 fr. Om E. Sjöström fr. Walbo—Märtsbo fören.
 misf.-fören. 25 fr. Om Joh. Johansson sparb.-
 medel fr. Landskrona misf.-fören. 117: 64. Om
 J. E. Rosenberg sparb.-medel fr. Tjockö förf.
 162: 60. Om J. W. Moberg sparb.-medel
 fr. Yttre Blomflogs misf.-fören. 40 fr. Sparb.-
 medel fr. Sturtö 6: 95. Om J. Olsson, Mjöb-
 by, af Gottfrid 22 fr. Om Jan Jansson
 sparb.-medel fr. Värby misf.-fören. 160 fr.,
 mor Brints skola 5 fr., af onämnd för en
 försäld guldring 5 fr.; f:a 170 fr. Om A. S.
 Johansson sparb.-medel m. m. fr. Mellbringa
 50 fr. Om H. Dahlin fr. friförfamf. i Grin-
 stad 16 fr. Om P. E. Pettersson fr. By
 misf.-fören. 50 fr. Om P. G. Friman fr.
 Idnor och Sund 20 fr. Om N. Grönberg,
 Engelsberg, af W. Wähla misf.-fören. 30 fr.
 Om A. Söderlund sparb.-medel fr. Edsele
 kristna misf.-fören. 85 fr. Om K. J. Jansson
 sparb.-medel fr. Hultet, Estfinsstatterg, 83: 35.
 Om J. Jansson koll. fr. Nora kristl. misf.-
 förfamf. 24: 41. Om P. J. Wiberg sparb.-
 medel fr. Österfernebo 165: 57. Om P. E.
 Hedlund fr. hufvuden i Dullbo och Resmora
 50 fr., sparb.-medel 43 fr., koll. 8 fr.; f:a 101
 fr. Om Eric Dahl sparb.-medel fr. Hedemora
 misf.-fören. 141: 25, onämnd 91 öre, hylln. 1:
 59; f:a 143: 75. Om M. A. Eriksson sparb.-
 medel fr. Gustafs friförf. 78: 52. Om K. M.
 Andersson sparb.-medel fr. Bjursås misf.-fören.
 87: 54. Om Er. Eriksson sparb.-medel fr.
 Österunda misf.-fören. 50 fr. Om J. Norén,
 Umeå, koll. under offerw. 37: 15, Carl Jans-
 son, Strömbäck, 10 fr., D. D. Eriksson, Djup-
 wik, 3 fr., Carlgren, Stodjöv, 6: 35, auktions-
 medel 108: 50, koll. 93: 60, Pauls sparba 6:
 40, onämnd 25 fr.; f:a 290 fr. Om P. E.
 Boström sparb.-medel fr. Ramnäs misf.-förf.
 288: 42. Om N. Nordin sparb.-medel fr.
 Hille misf.-fören. 93: 47, andra gåfswom. och
 koll.r 116: 53; f:a 210 fr. Om Anna Olsson
 Juniskär, Sundswall, fr. en hufvuden. 45 fr.
 Om Aug. Dittman, Falun, ett löfte, 5 fr. Om
 Erika Törnqvist, Vöfsta, Refarne, ur en hufvuden:s
 sparba 10 fr. Om Joh. Jahlén, insaml. i
 Nyland, Torsåker, 66: 18. Af Aug. Swens-
 son, Loddetorp, Warola, 25 fr. Om R. Pers-
 son, Sollebrunn, sparb.-medel fr. friförfamf. i
 Ersta 17 fr. Af C. B. Damberg, Stinsfätte-
 berg, 35 fr. Om N. Frant, Sollested, halfwa
 behålln. af en taffelfest i Uumjön, Dahl, 16:
 07. Om E. Jönsson fr. Regnsjö brödrasfören.
 50 fr. Om E. Friman, insaml. amandag jul
 af Skövviks brödrasförfamf. 158 fr. Om E.
 S. Green sparb.-medel fr. Jerwa misf.-wrf
 31: 50. Om Aug. Johansson autt.-medel fr.
 Hellestads friförfamf. 50 fr. Om C. Johans-
 son, Foglawit, af Wallabergets misf.-fören. 50

fr. Om A. Andersson, Ångstorp, fr. Hvitne
miss.-fören. 23 fr. Om J. A. Reimer fr.
Bårgårda-Hobergs miss.-fören. 177: 84. Om
U. Allenius sparb.-medel fr. Skalljö miss.-fören.
280: 83, prom. å spinningods 7: 40; ja 288: 23.
Forts.

Söndagsskolbarnens hednamiSSION.

Om P. Jonsen, Esvanåker, sparb.-medel
fr. sönd.-skolb. i Knåda 2: 05. Om J. Kått-
ström om A. Andersson fr. sönd.-skolb. i Bre-
ninge, Klåkebo, till sönd.-skolb. i Kina 2 fr.
Om A. G. Nilsson fr. sönd.-skolb. i Noro,
Gjerdsjön, 3: 65. Sparb.-medel fr. Sturkö
sönd.-skolb. 6: 25. Om J. Olsson, Mjölby,
fr. sönd.-skolb. i Hulterstad 4 fr., d:o i Rosen-
dal 1 fr.; ja 5 fr. Om Jan Jansson fr.
sönd.-skolb. i Bärby, Simtuna, 8 fr. Om J.
E. Mattsson sparb.-medel fr. sönd.-skolb. wid
Fistarudden 2: 22. Om Gust. Fernholm fr.
söndagsskolb. i Tärna 20 fr. Om P. G. Fri-
man af barnen i Idnor och Sund 20 fr. Om
K. J. Jansson, Skinnfätteberg, sparb.-medel
af sönd.-skolb. derst. 12: 35. Om J. Jansson,
Tärnsjö, insaml. i Mofbo wid lilla Idas be-
grafn. 2: 30. Om E. Eriksson, Munda, fr.
Kilby och Spångby sönd.-skolb. 5 fr., Stoby
d:o 10: 60; ja 15: 60. Om P. J. Wiberg
fr. en söndagskola i Österfejnebo 5: 04. Om
Eric Dahl, Hedemora, fr. Hennings sparbanks-
bok 25 fr. Om M. A. Ericson af sönd.-skolb.
i Gustafs 11: 48. Om Joh. Pallin fr. sönd.-
skolb. i Åsa och Ljusne 25 fr. Om J. Jons-
son af Ljiby sönd.-skola 10 fr., Säbyggeby d:o
2: 12; ja 12: 12. Om Aug. Dikman af sönd.-
skolb. i Rahun 22 fr. Om E. G. Fryhnan af
sönd.-skolb. i Gullspång, Amnehärad, 10: 76.
Om J. Nilund sparb.-medel fr. Gunneby's
sönd.-skolb. 1: 50, Månäs d:o 1: 25; ja 2: 75.
Om D. Olsson af sönd.-skolb. i Forsböda 2:
60. Om J. E. Westerbem sparb.-medel fr.
Öster Leuffia sönd.-skolb. 14 fr. Om N. J.
Nilsson fr. sönd.-skolb. i Djuråra 12: 35. Om
M. Andersson fr. sönd.-skolb. i Mellanköpinge
4 fr. Om P. Nyman fr. Strömsbro sönd.-
skolb. 4: 06. Om Aug. Hansson sparb.-medel
från sönd.-skolan i St. Lundsby 79: 03, aukt.-
medel fr. d:o 142; ja 221: 03. Om A. An-
dersson af sönd.-skolb. i Hvitne 3: 20. Om
Tekla Leventson fr. Frölunda sönd.-skolb. 13:

19. Från Ållanda och Drungå sönd.-skolb.
55: 15. Om U. Allenius sparb.-medel fr. sönd.-
skolan i Ljåred 3: 27, d:o Pallered 2: 25; ja
5: 52. Om P. Lindström fr. sönd.-skolb. i
Järbo 4 fr.
Forts.

För missionen i Kongo.

Om P. B. Nilsson, Immelt, ur Abrahams
sparb.:a 10 fr., Idas sparbanksbok 20 fr., ränte-
medel 14 fr.; ja 44 fr. Om J. Pålsson sparb.-
medel fr. ev. miss.-fören. 128: 50. Af onämnd
ett löfte Herren 20 fr. Om A. G. Nilsson
sparb.-medel fr. W. Vermstogs friförf. 61: 35.
Om P. J. Westergren fr. Gesle miss.-fören.
till Starps underhåll 1,800 fr. Om P. G.
Friman fr. barnens i Idnor och Sund sifören.
20 fr. Om D. Olsson, Jäderfors, af Fors-
böde miss.-fören. 16 fr. Om Aug. Hansson
sparb.-medel fr. St. Lundsby miss.-fören. 192:
74. Om Sam. Johansson af onämnd 100 fr.
Om J. Sköld fr. en föreläsning i Skärblada,
koll. i Björkö, Regna m. m. till friföpande af
barn i Kongo 21 fr., en föreläsning i Göt-
lunda till d:o 14 fr.; ja 35 fr.
Forts.

För missionen i Kina.

Om Joh. Sköld koll. i Heby 36 fr., Solbo,
Tärna, 14: 60, Järklåsa 12: 07, Åland 6: 26,
Wänge 6: 77, Hagby 20 fr., Balingta 7: 50,
Ramsta 6: 33, Litteråsbo, Löfsta, 17 fr., ett
löfte Herren af K. K—n 50 fr., koll. i Disto,
Norrby, 8 fr., af twänne makar derst. 5 fr.,
koll. i Kärrbäck, Norrby, 2: 87, Horsbäck's skol-
hus 6: 72, Maria B. 3 fr., koll. i Möllinta
14 fr., Högshyttan 5: 30, ett löfte Herren af
A. S—n 4 fr., koll. Kärrgrufwan 19: 39, lilla
Elfa 30 öre, lilla Anna 30, L—g 3 fr., koll.
i Åveita 27: 10, Grytnäs 24 fr., Nedre Gryt-
näs 17: 17, Sund, Fölkärna 24: 25, J. A—n
5 fr., koll. i Öpner Säfne 20: 51, Molnebo
9 fr., Gustafwa 1 fr., koll. i Bärby 37: 21,
Stensta 15: 50, fru S. 4 fr., koll. i Torstuna
22: 79, Österunda 25: 25, Wittinge 18 fr.,
ur makarne L—ns sparb.:a 10 fr., E:s sparb.:a
3 fr., Gustafs d:o 5 fr., makarne S—lvs sparb.:a
21: 30, koll. i Heby 36: 51, af L—dt 5 fr.;
ja 580 fr. Om Eric Dahl, Hedemora, af F.
J. S. 20 fr. Om S. M. Lindholm koll. d.
27 okt. fr. Östernunds brödrasfören. 19: 18.
Forts.

Tillkännogifwande.

Pastor E. Ungerth i Karlstad kommer att under E. A. Ehrnlunds sjukdom
vikariera såsom distriktsföreståndare i 4:de distriktet. Han begynner sina resor i stu-
tet af denna månad.

Af denna tidning äro n:o 1 och 2 alldeles utgångna, hwadan de sijn komma
prennumeranterna icke kunna få dem, förrän de blifwa omtrykta.